

Obowiązki dla organów administracji publicznej dotyczące postępowania dowodowego

- Zasada prawdy obiektywnej – art. 7 k.p.a., art. 122 o.p.
- Zasada czynnego udziału strony w postępowaniu – art. 10 § 1 k.p.a., art. 123 § 1 o.p.
- Zasada oficjalności postępowania dowodowego/zasada dysponowania zakresem postępowania dowodowego przez prowadzący postępowanie organ administracji publicznej – art. 77 k.p.a. i art. 187 § 1 o.p.
- Uzasadnienie faktyczne decyzji/postanowienia – art. 107 § 3 k.p.a., art. 124 § 2 k.p.a. oraz art. 210 § 4 o.p., art. 217 § 2 o.p.

Dowody i postępowanie wyjaśniające

- „W toku postępowania organy administracji publicznej (...) z urzędu lub na wniosek stron podejmują wszelkie czynności niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy...” – art. 7 k.p.a.
- Dowodem może być wszystko, co może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy. Warunkiem jest brak sprzeczności z prawem. Dowód w rozumieniu k.p.a. pozwala na wysunięcie twierdzenia o istnieniu lub nieistnieniu pewnych faktów lub prawdziwości albo jej braku twierdzenia o nich

Dowody i postępowanie wyjaśniające

Fakty notoryjne i znane organowi z urzędu (art. 77 § 4 k.p.a.)

Domniemania:

- **Faktyczne** - na podstawie już ustalonych faktów ustala się inne, istotne dla sprawy fakty.
- **Prawne** - wynikają z przepisów prawa nakazującego przyjęcie poszukiwanego faktu w oparciu o inny fakt:
  - **Proste** – dopuszczają przeciwdowód
  - **Niezbite** – nie dające się obalić przeciwdowodem

Uprawdopodobnienie - cechuje się mniejszą pewnością wykazania faktów niż udowodnienie dając tylko uwiarygodnienie twierdzenia o nich, a nie pewność ich zaistnienia.

Fikcja prawna - oznaczają świadome przyjmowanie oczywistych twierdzeń fałszywych za prawdziwe oraz przyjmowanie za zgodne z prawdą twierdzeń w oderwaniu od tego, czy odpowiadają one rzeczywistości, np. przy doręczeniach

Klasyfikacja środków dowodowych

- **Bezpośrednie i pośrednie** – kryterium sposobu zetknięcia się organu orzekającego z faktem będącym przedmiotem dowodu
- **Rzeczowe i osobowe oraz ustne i pisemne** – kryterium rodzaju źródła informacji
- **Mieszane (osobowo-rzeczowe) – dokumenty i opinie biegłych** – kryterium źródła informacji
- **Podstawowe i posiłkowe** – kryterium dopuszczalności przeprowadzenia danego środka dowodowego
- **Uregulowane i nieuregulowane w przepisach k.p.a. (nazwane i nienazwane)** – kryterium regulacji prawnej środków dowodowych

System środków dowodowych

- Dowód z dokumentu
  - Dokument prywatny
  - Dokument urzędowy – art. 76 k.p.a.
- Zeznania świadków
- Opinie biegłych
- Oględziny
- Przesłuchania stron – art. 86 k.p.a.
- Oświadczenia stron
- Środki dowodowe nienazwane

Oświadczenia stron - k.p.a. a o.p.

k.p.a.	o.p.
<p>Jeżeli przepis prawa nie wymaga urzędowego potwierdzenia określonych faktów lub stanu prawnego w drodze zaświadczenia właściwego organu administracji, organ administracji publicznej odbiera od strony, na jej wniosek, oświadczenie złożone pod rygorem odpowiedzialności za fałszywe zeznania – art. 75 § 2 k.p.a.</p>	<p>Jeżeli przepis prawa nie wymaga urzędowego potwierdzenia określonych faktów lub stanu prawnego w drodze zaświadczenia, organ podatkowy odbiera od strony, na jej wniosek, oświadczenie złożone pod rygorem odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania... – art. 180 § 2 o.p.</p>
	<p>Jeżeli zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że strona będąca osobą fizyczną nie ujawniła wszystkich obrotów lub przychodów mających znaczenie dla określenia lub ustalenia wysokości zobowiązania podatkowego, organ podatkowy może zwrócić się do strony o złożenie oświadczenia o stanie majątkowym na określony dzień... – art. 180 § 3 o.p.</p>
Wyłącznie inicjatywa strony	Inicjatywa strony lub organu

Moc dowodowa ksiąg podatkowych

- Księgi podatkowe to: „księgi rachunkowe, podatkowe księgi przychodów i rozchodów, ewidencje oraz rejestry, do których prowadzenia, do celów podatkowych, na podstawie odrębnych przepisów, obowiązani są podatnicy, płatnicy lub inkasenci” – art. 3 pkt 4 o.p.
- Księgi podatkowe prowadzone **rzetelnie** i w sposób **niewadliwy** stanowią dowód tego, co wynika z zawartych w nich zapisów – art. 193 § 1 o.p.
  - **Rzetelnie** – „jeżeli dokonywane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty” – art. 193 § 2 o.p.
  - **Niewadliwie** - gdy księgi podatkowe prowadzone zgodnie z zasadami wynikającymi z odrębnych przepisów – art. 193 § 3 o.p.

Co, jeżeli księga prowadzona jest wadliwie lub nierzetelnie?

- Księga zachowuje moc dowodową:
  - Jeżeli prowadzona jest wadliwie, jednakże
  - wady nie mają istotnego znaczenia dla sprawy
- Czynności organu w przypadku stwierdzenia wadliwego lub nierzetelnego prowadzenia ksiąg podatkowych:
  - Określenie w protokole badania księgi, za jaki okres i w jakiej części nie uznaje ksiąg za dowód tego, co wynika z zawartych w nich zapisów
  - Doręczenie odpisu protokołu stronie
- Uprawnienia strony w przypadku stwierdzenia przez organ wadliwego lub nierzetelnego prowadzenia ksiąg podatkowych:
  - Możliwość wniesienia zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole badania księgi
    - Termin – 14 dni od dnia doręczenia protokołu
    - Konieczność przedstawienia dowodów umożliwiających organowi podatkowemu prawidłowe określenie podstawy opodatkowania

Dowody w postępowaniu podatkowym

- **Deklaracje** – art. 3 pkt 5 o.p. w zw. z art. 181 o.p.
  - Przykład – zeznanie o wysokości osiągniętego dochodu (tzw. PITy)
  - Szczególna moc – art. 21 § 5 o.p.
- **Informacje podatkowe** – rozdział 11 o.p. (zwłaszcza art. 82 § 1, 2, 2a i 5 o.p.)
  - Zakres podmiotowy
  - Zakres przedmiotowy
  - Inicjatywa
- **Informacje dotyczące strony postępowania** – art. 182 § 1 o.p. – art. 185 o.p.

Fotografia jako środek dowodowy nienazwany

(poniższe zdjęcie oraz zdjęcia będące tem poprzednich slajdów ukazują przypadki zajęcia pasa drogowego)

Zasady postępowania dowodowego

- Zasada prawdy obiektywnej – zasada ogólna
- Zasady szczególne:
  - Zasada dysponowania zakresem postępowania dowodowego przez prowadzący postępowanie organ administracji publicznej (zasada oficjalności postępowania dowodowego) – art. 77 § 1 k.p.a.
  - Zasada bezpośredniości postępowania dowodowego
  - Zasada otwartego systemu dowodów
  - Zasada równej mocy środków dowodowych
  - Zasada czynnego udziału strony w postępowaniu dowodowym
  - Zasada swobodnej oceny dowodów

Rozprawa (art. 89 - art. 96 k.p.a.)

- Organ jest obowiązany przeprowadzić rozprawę, gdy:
  - Przyspieszy to lub uprości postępowanie
  - Wymaga tego przepis prawa
  - Zachodzi potrzeba uzgodnienia interesów stron **a także**
  - Jest to potrzebne do wyjaśnienia sprawy przy udziale świadków, biegłych (więcej niż jednego), w drodze oględzin

Wystarczy wystąpienie jednej z przesłanek. Z wnioskiem o przeprowadzenie rozprawy może wystąpić strona lub jedna ze stron.

Czynności przygotowawcze poprzedzające przeprowadzenie rozprawy

- Wezwanie stron do złożenia wyjaśnień, dokumentów i innych dowodów oraz do stawienia się na rozprawę (art. 90 § 2 pkt 1 k.p.a.)
- Wezwanie świadków i biegłych (art. 90 § 2 pkt 1 k.p.a.)
- Zawiadomienie o rozprawie państwowych i samorządowych jednostek organizacyjnych, organizacji społecznych, a także innych osób, jeśli ich udział w rozprawie jest uzasadniony ze względu na jej przedmiot (art. 90 § 3 k.p.a.)

Rozprawa

- Wezwanie na rozprawę – art. 91 k.p.a.
- Termin rozprawy – art. 92 k.p.a.
- Kierowanie rozprawą – art. 93 k.p.a.
- Konsekwencje nieobecności stron na rozprawie – art. 94 § 1 k.p.a.
- Odroczenie rozprawy – art. 94 § 2 k.p.a.:
  - Stwierdzenie poważnych nieprawidłowości w wezwaniu stron na rozprawę
  - Niestawienie się strony zostało spowodowane przeszkodą trudną do przewyciężenia
  - Z innej ważnej przyczyny
- Uprawnienia stron podczas rozprawy – art. 95 k.p.a.
- Policja sesyjna – art. 96 k.p.a.

Przepisy materialne do symulacji rozprawy

Podstawa prawna – ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami.

- Art. 77. 1. Wysokość opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego *nieruchomości* gruntowej, z zastrzeżeniem ust. 2 i 2a, podlega aktualizacji nie częściej niż raz na 3 lata, jeżeli wartość tej *nieruchomości* ulegnie zmianie. Zaktualizowaną opłatę roczną ustala się, przy zastosowaniu dotychczasowej stawki procentowej, od wartości *nieruchomości* określonej na dzień aktualizacji opłaty.
- 3. Aktualizacji opłaty rocznej dokonuje się z urzędu albo na wniosek użytkownika wieczystego *nieruchomości* gruntowej, na podstawie wartości *nieruchomości* gruntowej określonej przez rzeczoznawcę majątkowego.
- 4. Przy aktualizacji opłaty, o której mowa w ust. 1, na poczet różnicy między opłatą dotychczasową a opłatą zaktualizowaną zalicza się wartość nakładów poniesionych przez użytkownika wieczystego *nieruchomości* na budowę poszczególnych urządzeń infrastruktury technicznej po dniu dokonania ostatniej aktualizacji.
- Art. 156. 1. Rzeczoznawca majątkowy sporządza na piśmie opinię o wartości nieruchomości w formie operatu szacunkowego.
- Art. 78. 1. Właściwy organ zamierzający zaktualizować opłatę roczną z tytułu użytkowania wieczystego *nieruchomości* gruntowej powinien wypowiedzieć na piśmie wysokość dotychczasowej opłaty, do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego, przesyłając równocześnie ofertę przyjęcia jej nowej wysokości. W wypowiedzeniu należy wskazać sposób obliczenia nowej wysokości opłaty i pouczyć użytkownika wieczystego o sposobie zakwestionowania wypowiedzenia.
- 2. Użytkownik wieczysty może, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wypowiedzenia, złożyć do samorządowego kolegium odwoławczego właściwego ze względu na miejsce położenia *nieruchomości*, zwanego dalej "kolegium", wniosek o ustalenie, że aktualizacja opłaty jest nieuzasadniona albo jest uzasadniona w innej wysokości.
- 3. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, składa się przeciwko właściwemu organowi. Ciężar dowodu, że istnieją przesłanki do aktualizacji opłaty, spoczywa na właściwym organie.
- Art. 79. 2. Kolegium wyznacza niezwłocznie termin pierwszej rozprawy, doręczając jednocześnie właściwemu organowi odpis wniosku.
- 3. Kolegium powinno dążyć do polubownego załatwienia sprawy w drodze ugody. Jeżeli do ugody nie doszło, kolegium wydaje orzeczenie o oddaleniu wniosku lub o ustaleniu nowej wysokości opłaty. Od orzeczenia kolegium odwołanie nie przysługuje.
- Art. 80. 1. Od orzeczenia kolegium właściwy organ lub użytkownik wieczysty mogą wnieść sprzeciw w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia. Wniesienie sprzeciwu jest równoznaczne z żądaniem przekazania sprawy do sądu powszechnego właściwego ze względu na miejsce położenia nieruchomości.

Postępowanie wyjaśniające gabinetowe

- Postępowanie prowadzone wtedy, gdy do udowodnienia stanu faktycznego wystarczające są dokumenty. Forma postępowania wyjaśniającego zapewniająca dominację pisemności nad zasadą ustności.
- Stosowane wtedy, gdy nie zachodzą przesłanki stosowania rozprawy.